

Bonyhád és Vidéke

Társadalmi és községpolitikai ujság.

Megjelenik minden szombaton az „Országos Néplap“ mellékleteként.

Előfizetési ára az „Országos Néplap“-pal és a „Tolnamegyei Hírlap“-pal együtt: egész évre 8 korona.

Főszerkesztő:
BETNÁR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bonyhád, Perczel Mór-u. 223. (Ermel ház)
Telefon szám 28.

A szivekhez.

Irta: Rákosi Jenő.

Az első szóra, az első kiáltásra szárnya nőtt a legszebb gondolatnak: a beteg gyermekről való gondoskodás gondolatának. Szárnya nőtt és a gondolat szárnyát csatoltatva berepülte a haza téreit és ahol megcsapott egy szívet, a szív kinyílt s befogadta a gondolatot.

És a munka egyet lépett, s nagyot lépett. Varázsütésre tetté vált a szándék és ma már nem kezdeni, hanem csak folytatni kell a dicső művet, amely a tavalyi esztendőnek egy történelmi tényévé leve.

Hiszen mentő révet építettünk az élet, a szenvedés tengerén tehetetlenül vergődő lelkeknek. — A gyermekvilág a nemzet életének a forrása. Amily bőven fakad, amily zavartalanul folyik, amily épen csörgedez: abban a mértékben vetődik fény, öröm, remény arra az utra, amelyen a nemzet a maga jövőjének titkai felé vándorol. A nemzet ereje, a nemzet hatalma, a nemzet dicsősége lélezkzik a bölcsőkben, szóllal meg a gyermekszobák vidám zajában és dobog fel a gyermekek szívében. A gyermekvilágon kell a nemzet szemének

pihennie, mert a maga jövőjének a képét szemléli benne.

Jusson eszetekbe a Krisztusi mondás: Bocsássátok hozzám a kisdedeket, mert övék a menyeknek országa.

A Nemzet pedig, Krisztus szavával ezt mondja: Jertek velem a kisdedekhez, mert ők az én Menyországom.

És nem a boldog gyermekről van a szó, amikor én a Ti szívetek ajtaján zörgetek. Nem a gazdag vagy a jómódu emberek gyermekeiről, akikért a szülék képesek mindarra az áldozatra, amely szeretetüknek megfelel; nem is az ép és egészséges gyermekekhez hivlak ezuttal benneteket, akiknek vidám zaja, csengő nevetése a világ legdicsőbb és legédesebb muzsikája; — hanem viszlek benneteket a szegénység és a betegség tanyáira, ahol ez a legleketlenebb zsarnokpár a gyermekvilágot fojtogatja. Letörli nedves kezével arca szép színét; ujjával megérintvén szemét, elveszi ragyogását; irtóztató szájával elfujja örökre kicsi ajakáról a mosolyt.

Akinek a szive e gondolatokra össze nem facsarodik, aki még nem látott boldogtalan szülőt, ki beteg gyermekén nem csak segíteni nem, de nem tud szenvedéseinek csak enyhíteni is; aki nem látott kisdéd koporsót, amelyet szegénységgel szövetkezett

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Rendkívül olcsó árért
... beszerezhetők! ...

Divatos **kalapok**, legjobb gyártmányu **cipők**, **fehérneműek**, valamint divatos **ridikülők** és **bőrárak**, kész és kezdett **kézimunkák** összes kellékekkel, **összes úri és női divatcikkek**, **szörme boák**, **reform-fűzők** (Mieder) **kapbatók**

ENGLMANN JÓZSEF

úri és nődivatárházában
a „Nyakkendőkirály“-hoz

BONYHÁD, A ZÁRDÁVAL SZEMBEN.

betegség ácsolt; aki nem látott tehetetlenül vergődő anyai szívet megszakadni, nem látott gondban kimerült atyát bomlott elmével vagy megrontott erkölcsessel; aki a szenvedések szenvedését, a kinok kinját, a gyötrelmek gyötrelmét, a nyomorban pusztuló gyermekereget nem látta: az ám zárja el beszédem elül a szívét. De aki Krisztus örökét, a gyermeket szereti, a maga gyermeke boldogságáért abban hálás, hogy italt, ételt és orvosságot kíván nyújtani az elhagyottak és elesettek ártatlan gyermekeinek; aki bé akar menni a boldog szívről, a nyugodt elme és a békés lelkiismeret földi paradicsomába; aki szereti gyermekét, istenét és az álmát, melyben testi és lelki ereje megújul: az jöjjön, az tárja ki szíve kapuját szózatom előtt és áldozzon az oltáron, melyet papokként nemzetünk legszebb, legdicsőbb, legnemesebb asszonyai és legtisztéletreméltóbb, legfönkeltebb, érzésben, gondolatban és cselekedetben legfényesebb férfiai vesznek körül.

Az áldozati tűz meg van gyújtva, a láng ég, füstje égnek száll: hozza el ki-ki azt a hasáb fát, amelytől a legtisztább, legideálisabb oltár tüze messze világító máglyatüzzé lesz; abban égjen el ezrek nyomora, százezrek gondja, milliók elhagyottsága.

És a Nemzet szeretete gyermekei iránt, hite önmagában és reménye jövőjében szálljon égre a füsttel, mely az Istennek kedves áldozati oszlopként emelkedik a magasba.

Bűnös hivatalnokok.

Nincs nap, hogy ne olvassnánk valamit sikkasztásról. Szinte úgy megszoktuk ezt a rovatot, hogy mintha hiányozna valami, ha nem látjuk az újság elején nagy betűkkel a hirt: „Sikkasztó hivatalnok.” Majd két bankfiu szöki meg a rábizott pénzzel, ismét egy pénztáros tulajdonítja el a kezelésére bízott összegeket, míg a mostani fuffanggal végrehajtott váltócsalás szinte betetőzése a nagystilű szélhámosságoknak.

Mi az oka vajjon annak, hogy az ilyesmi oly gyakran előfordulnak? Miért van az, hogy emberek, nem gondolván arra, hogy bűnük felfedeztetése esetén szigorú büntetés várja őket, — mégis sikkasztanak. — A felelet nagyon egyszerű. A könnyű meggazdagodás. Elérése a gondtalan életnek, a nyugalomnak, hol nincs adós-

ság, nincs nélkülözés, hanem jómód, pezsgő, bor, kártya és — nő!

Sajnos, ez a mi korunk átka. Mindenki igyekszik előre, feljebb, de nem szorgalommal, kitarással akarja ezt elérni, hanem ha úgy hozza a sors: bűnös utón. Mindenki elegáns akar lenni, mert a másiktól, a gazdagabbtól látja, elegánsan akar lakni, étkezni, szórakozni, mert a többi is így tesz s ha azt nem bírja, ha erre nem képes, hát megragad minden alkalmat, hogy igényeit, vágyait kielégítse, nem gondolván a jövővel, az esetleg reá váró szégyennel, büntetéssel.

Igen, a fokozódó igények ki nem elégítése vezet a legtöbb hivatalnokot a bűnös utra.

Fiatalkorában megismerkedik az éjjeli élettel, a kávéházi élettel, elkábitja a csillogás, a fény, itt tölti idejének legnagyobb részét, mert tetszik neki a léha, könnyelmű élet. Így fecsérlődik el a legtöbb fiatal ember élete, úgy hogy mire oda-jut, hogy megnősülhetne, megundorodik a világtól, az élettől, mert kiévezett mindent s már nem érdekli semmi és senki.

Le az igényekkel! ez legyen a fiatalság jel-szava. Élhet és éljen is mindenki tisztességesen, de ne könnyelműn. Legyen inkább több üres kávéház, mint több tele börtön!

Hozzá kell szoktatni és bele kell nevelni az ifjúságot a tisztességes életbe, arra, hogy jövedelmét, fizetését helyesen ossza be és meg kell tanítani, hogy az élet nem csupa öröm és mulatság, hanem van abban olykor keserűség is.

Néhány évvel ezelőtt Zágrábban járván, felkerestem a Szokol-egyletet is. Azt a látványt, ami ott élém tárult, soha sem felejttem el. Fialemberek százai végeztek egy óriási kivilágított teremben pompás tornagyakorlatokat. Ki mászón, ki bakon, vagy sulydobásban gyakorolta és edzette testét, fejlesztette izmait. És ezt évről-évre, napról-napra megteszik. A Szokol tornaterme naponta tele van a fiatalember százaival, kik ott keresnek szórakozást napi munkájuk után. Hej, de jó volna ezt minálunk is meghonosítani. Ha nálunk is a hávéházak helyett a tornatermekben töltené el az ifjúság az idejét. De tornázni? Ki gondol nálunk ilyesmerire? Nem eléggé fejlesztí az izmait, ki egész este a zöldasztalnál üti a kártyát és játszik? Vagy aki pezsgős poharakat tör össze?

Hiába nálunk a magyarázás, a felvilágosítás. Ami jelszavunk: „Jól élni!” Hogy miből és hogyan az senkire nem tartozik, ha mindjárt bűnös uton, sikkasztással is.

Lám Ryliczky Zoltán sem gondolt erre, mikor a váltócsalást elkövette, de mikor a revolvert kellett a halántékához illeszteni, akkor mégis összeborzongott a halál gondolatától. Hja, könnyű a bűnt elkövetni, de amikor megvan, akkor már a revolvergolyó nem menti meg a becsületet.

S hiába! Az ily naponta megisméltendő eseteket nem tudjuk megakadályozni. Benne feksze-

nek azok már a mi bűnös korunk szerencsétlen körülményeiben. Amikor bomladozik a családi élet, a tisztelet s minden ami valamikor ideális volt, — akkor nem is lehet másként elképzelni a világot. Egy egész új kornak kell jönnie, hogy minden másképp legyen, mert ha így folytatódik: — önmagunk rohanunk a saját végzetünkbe.

Láng Károly.

HIREK.

— **Felfüggesztett hivatalnok.** Mindenki ismerete városunkban Ferner Sándor szolgabírói hivatalnokot, kit általában szimpatikus, kötelességtudó embernek ismertek. De őt is elérte az a végzet, mi mostanában nagyon sok karriernek vet szomorú véget: ő is hozzányult idegen pénzhez. A kihágások miatt elítélt feleknek ugyanis a büntetést vagy természetben kell leülniök, vagy pénzüsszeggel megváltaniok. Ferner volt a kezelője az ily módon begyűlt pénzeknek, voltak akik megfizették a büntetéspénzeket, ezekről Ferner bizonylatot állított ki, hogy büntetésüket leülték s az így befolyt pénzt eltulajdonította. A dolog persze kitudódott és Fernert állásától felfüggesztették. Nem tudni még bizonyosan mennyi az elszikkadt összeg, mert a vizsgálat még folyamatban van.

— **A bonyhádi postaszekrény.** A mult számunkban a postabélyegzőről irtunk, most a posta előtt, illetve annak falába illesztett szekrénykéről lesz szó. Ha az ember levelet akar bedobni, először is kihuzhat néhány le nem csuszott levelet. Ha azzal végzett a jobbkezével felemeli egyenként az oda nem szorult fogakat és a balkezével beledobja a levelet. Hiába dobja azonban bele, a levél nem csuszik le, hanem ott marad a közepén. Az illető most utána nyúl jobban a kezével, míg végre a levél lecsuszott. Most ki akarná huzni a kezét — ha lehetne. Igen ám, de a keze oda szorult a szekrény fogai közé és csak erős bőrhorzosolás útján tudja a kezét kiszabadítani! Ime, így fest egy közintézmény, mely a közönség érdekeit szempontjából van fenntartva. Helyesen tenné a postaigazgatóság, ha erre egy kis gondot fordítani, hisz nem kerülne, csak csekély fáradságba. A bonyhádi közönség ezt valóban megérdemelné.

— **Tragikus halál.** Valóban tragikus sors érte Reiner Adolf, dombóvári előkelő és általános tisztelt kereskedőt. Mint izr. hitk. elnök ép a hitközségi gyűlésen vezette a tanácskozást, midőn egyszerre csak szívéhez kapott és a gyűlésen megjelent tagok nagy rémületére összeesett és meghalt. Temetése óriási részvét mellett kedden délután ment végbe. Ravatalánál Rosenthal Tóbiás főrabbi mondott bucsuztatót. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: A dombóvári önszegélyegylet mint szövetkezet fájdalommal

tudatja, hogy Reiner Adolf ur ki az egylet élén mint elnök negyedszázadon át fáradhatatlan szorgalommal és lelkiismeret buzgósággal működött december 10-én délután 5 órakor váratlanul elhunyt. Elévülhetetlen érdemeit és emlékét hálás kegyelettel őrzik. Dombóvár, 1911. december 10-én. A dombóvári önszegélyegylet mint szövetkezet választmánya.

— **Felülfizetések.** A bonyhádi függetlenségi és 48-as kör legutóbbi borkostolóján a következők fizettek felül: Ifj. Réder János 2:80 kor., ifj. Cseider 2, Péter Ádám 1:40, März Konrad 1:40, Péter Jakab 1:20, Pokorni Márton 1, Banet Adolf 1 kor., Czechmeister Lajos 80 fill., Feik György, N. N. 80—80, Körös János, Weisenburger János, Studer Ádám 60—60, Schramek 50, Kornfeld József, Kreska, Léhn Henrik, Schön János, Heindinger Márton, Keserü Lajos, Krammer György, N. N., Preisz József, Váradi Ádámné, Altman Gyula, Rózsa Lajos, Breier Mór, Dr. Berde Mózes, Weber Jakab, Potzner János bír., ifj. Péterman János, N. N., Reiszky Jenő, ifj. Róth Fülöp, Pausch József 40—40, Haág Jakab, Haág György 20—20 fillér. A felülfizetésekért köszönetet mond a rendezőség.

x **Hol vásároljunk** füszer, csemege, déligyümölcs, sonka, hideg felvágott, sajt stb. e szakmába vágó árukat? Csakis Klárics J. utóda Rózsa Lajos kereskedésében Bonyhádon, főtér, a templom átellenében Goldfinger-ház mellett, a hol minden vevő becsületesen, pontosan, a legolcsóbb árak mellett lesz kiszolgálva. Ezelőtt a község házában volt az üzletem, kérem tehát a környék és községbeli t. vevőimet, hogy a küldönceanek sziveskedjék megmondani az új címet, vagy pedig a rendelmény borítékjára írják reá, már csak azért is, hogy a rendelményt biztosan én szolgáljam ki. Egy jó házból való fiut tanoncnak felvennék.

453/1911. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. III. 265/4 számú végzése következtében Dr. Sándor Imre bajai ügyvéd által képviselt Aczél és Salamon bajai cég javára 155 kor. s jár. erejéig 1911. évi október 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 670 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: buza rozsa és tizedes mérleg nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bonyhádi kir. járásbírósnak 1911-ik évi V. 220/1 számú végzése folytán 155 kor. tökekövetelés, ennek 1911. évi április hó 8. napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódij és eddig összesen 74 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Bonyhádon alperesnek Vörösmarty-tér 495. sz. a. üzletében leendő megtartására 1911. évi december hó 20-ik napjának délelőtti $\frac{1}{2}$ 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóknak

ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bonyhád, 1911. évi december 16. napján.

Faragó József kir. bir. végrehajtó.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen férjem, illetőleg szeretett vőnk *Répás Rezső* kora elhunytá feletti mély gyászunkban nagy fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hála köszönetünket.

Bonyhád, 1911. december hó.

Özv. Répás Rezsőné
szül. Németh Sarolta.
Németh Ferenc és neje
Bauer Katalin.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Van szeremcsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni

karácsonyi és ujévi ajándékokra

alkalmas dus választékom megtekintésére, amely áll valódi arany és ezüst órák, láncok, gyűrűk, fülbevalók, stb. és amelyek rendkívül leszállított árakban adatnak el, miről a közönség minden vásárlási kényszer nélkül meggyőződést szerezhet.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

Bermann Mór,

mű órás és ékszerész.

Erdős-sz. épület, Budai-utca,
Bonyhád.

Oly mesés olcsón, mint még soha

kerülnek a különböző ujdonságok
karácsonyi és ujévi ajándékokban
más egyéb cikkekkel együtt eladásra

Hoffer Józsefné
:: BONYHÁD. ::

Óvjuk egészségünket fertőzésektől!

és ezért csak a bakteriummentes
—: és kiváló jó :—:

**pécsi Tettyey kristály-
tisza üdítő és borvizet**

igyuk, mely nemcsak a legkel-
lemesebb izü, hanem a leg-
olcsóbb szénsavas asztali viz.

**Rapható minden fűszerüzletben
... és vendéglőben! ...**